

MÁSOKÉRT EGYÜTT

Gemeinsam für andere

2022

66. évfolyam, 1. (890.) szám

ISSN 1026-2156

I. szám

K E R E S Z T É N Y H Á Z A S S Á G

pixabay.com/balloons-g192515d60_19120

K E D V E S O L V A S Ó K !

A február közepén ünneplésre kerülő Valentin-napi „szerelmes-ünnep“ a 20. század végétől világszerte elterjedt. Napjainkban már februári normalitássá vált, hogy mindannyiunkat piros szívek köszöntenek a kirakatokból, az utcákon, amely a szeretet vagy a szerelem szimbólumaként a Bálintnapot helyezik a középpontba.

Kevésbé ismert viszont az a már majdnem két évtizedes mozgalom, a *Házasság hete*, mely a szerelem-ünnepének új dimenziót, új perspektívát adva a házasság és a család fontosságára irányítja a figyelmet.

Újságunk februári számát így a keresztény házasságnak szenteljük, mely Wagner Szilárd

lelkész írása szerint „*Isten által az embernek szánt boldogság egyik meghatározó forrása.*“

Különleges házaspárokról készült alkotásokat ismerhetünk meg Páll Csilla művészettörténész írásából, majd könyvajánlóval szeretnénk eligazodást nyújtani a keresztény házassághoz.

Szerelem és házasság, talán egyik sem könnyű téma, de Isten csodálatos ajándéka, hogy két ember szövetségére áldást ad és ígéretével kíséri őket és mindannyiunkat egy életen át:

„*Én veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig.*” (Mt 28, 20)

A szerkesztő

K E R E S Z T É N Y H Á Z A S S Á G ?

Keresztény körökben sok éve hagyomány, hogy az adott év elején megrendezésre kerül a „Házasság hete“ rendezvénysorozat. Ez a kezdeményezés sokféle eszközzel igyekszik a figyelmünket ráirányítani erre a nagyon régi együttélési formára, különös tekintettel arra, hogy az - manapság különösen - nem alternatíva nélküli választást jelent. Keresztény közösségként ugyanakkor van olyan hozzátennivalónk ehhez a témához, amellyel segíthetjük nemcsak a választást a rendelkezésre álló sok lehetőség közül, hanem a haladást is egy olyan úton, amely kipróbált alternatívát jelent az egyre inkább elmagányosodó emberek és széteső közösségek világában.

Az evangélikus egyházban szinte minden kérdésben szívesen hivatkozunk a reformátor, Martin Luther nézeteire. Nem szerencsés, ha ez kizárólagos módon történik, hiszen a teológiatörténet koránt sem zárult le az ő - mégoly jelentős - tevékenységével, azonban éppen a házasság kérdésében kiindulópontként érdemes lehet rá figyelni. Amint az ismert, Luther azok után döntött a házasság intézménye mellett, hogy korábban szerzetesként és papként számára ez nem volt megengedett. A különböző források azt mutatják, hogy feleségéről, a szintén szerzetesi közösségből érkezett Katharina

von Bora-ról nagy szeretettel és tisztelettel beszélt. Azt feltételezhetnénk, hogy a pozitív gyakorlati tapasztalatok mellett ennek az is oka lehetett, hogy elevenen élt benne a római katolikus egyház ma is ismert és érvényes szentségtana, amely a házasságot a hét szentség egyikeként határozza meg. Ez a feltételezés minden bizonnyal téves volna, hiszen Luther 1530-ban úgy nyilatkozik, hogy a házasság egy „külsődleges, világi dolog“. Ezzel a kijelentésével kiveszi a kérdést a szentségtan témái közül, ugyanakkor lehetőséget is ad arra, hogy megtaláljuk annak biblikus, ugyanakkor életközeli értelmezését.

Fontos megemlítenünk, hogy bár úgy látszik, mintha a fenti értelmezés inkább a világi élet összefüggésében helyezné el a házasság intézményét, evangélikusokként nagyon is fontosnak, sőt alapvetően meghatározónak tekintjük az emberi együttélés bibliai alapjait. A teremtéstörténet meghatározó kijelentése az első emberpárral kapcsolatban - természetesen túl azon, hogy létük alapvetően Isten teremtő akaratában gyökerezik -, hogy nem szégyellték magukat egymás előtt. A bűn elkövetése ezt az állapotot bontja meg, azaz az őszinte emberi viszonyokat a továbbiakban megzavarja a bizalmatlanság, az elhatárolódás és a szégyen.

Ha komolyan vesszük ennek az állapotnak a pusztító voltát, és ezzel együtt felismerjük azt, hogy ez a szégyen éppen a házasságban, azaz két ember kizárólagos, egymás iránt elkötelezett, hosszú távú kapcsolatában szűnik meg és ezzel bizonyos mértékben egyfajta ősállapot jön újra létre, akkor világossá válik a házasság intézményének jelentősége. Nem tagadhatjuk tehát, hogy az Isten által az embernek szánt boldogság egyik meghatározó forrása a házasság, és az abban megtapasztalható áldások sokasága, egyebek között a gyermekáldás, az élet továbbadásában való részvétel privilégiuma is.

A mai világban természetesen tapasztaljuk azt is, hogy a házasság sokak számára jelentéktelenné válik, sok esetben konkrét támadások is érik. Ezért joggal tesszük fel a kérdést, hogy egyházi közösségként kell-e, és ha igen, hogyan kell védekezni ezen támadások ellen. A nemzetközi tendenciák, amelyek képviselői sokszor egészen különböző módon határozzák meg magát a házasságot, illetve az ahhoz való viszonyt, arra mutatnak, hogy az ideológiai viták ideje lejárt. Ezáltal azonban sokkal inkább törekedhetünk arra, hogy azokra az értékekre és lehetőségekre helyezzük a hangsúlyt, amelyek

vonzóvá tehetik ezt az ősi, a keresztények körében is meggyőződéssel gyakorolt együttélési formát.

Annál is fontosabb erről beszélni, mert a házasság sok veszélynek is ki van téve. Különösen a keresztény egyházak számára sokszor nagy kihívásnak látszik, hogy miközben ezekre a veszélyekre figyelmet és a saját eszközeivel támogatja ezek elkerülését, saját hitelessége megőrzése érdekében kerülje a válások által érintettek stigmatizálását is. Ez éppen az evangélikus egyház nagy lehetősége lenne, tekintettel a reformátori hagyományokra.

Fontos hangsúlyozni azt a meggyőződést, hogy a házasságon Isten áldása van. Ezért ebben a védett helyzetben sokkal eredményesebben gyakorolhatóak azok az erények, amelyek az emberi együttélésben is meghatározóak és kívánatosak: a kudarc közös hordozása, a bocsánatkérés gyakorlása, a megbocsátás és az újrakezdés élménye. Alapvető a másik ember igényeinek figyelembe vétele és az ő eszerinti önzetlen megajándékozása, ami az ajándékozó fél számára is az öröm és az elégedettség forrásává válik. Így tehetünk leginkább eleget a Jézusi felszólításnak: „*Szeresd felebarátodat mint magadat!*“ (Mt 22,39.)

Wagner Szilárd, lelkesz

K Ü L Ö N L E G E S H Á Z A S P Á R O K

Id. Lucas Cranach (1472-1553):
Martin Luther és Katharina von Bora kettős képmása, 1529 -
Uffizi, Firenze.

A Luther-házaspár 1525-ben tartotta esküvőjét. 1531-ben, Luther egy asztali beszélgetés alkalmával következőképpen dicsérte a házasságot és feleségét: „*ő (Luther) ezt az asszonyt többre becsüli a francia királyságnál és a velencei köztársaságnál, mert ő ezt a derék nőt Istentől kapta ajándékba, ahogy emez is őt, Luther doktort. Másodszor ő hallott már sokkal nagyobb házi bajokról és torzsalkodásokról házastársak között, mint amit az ő felesége okoz. Harmadszor, már ez bőségesen elég indok volna őt szeretni és becsülni, hogy ragaszkodik a hitéhez, tisztességesen viselkedik, ahogy illik egy jóra való asszonyhoz. És ha mindezt egy férj szemügyre veszi és meggondolja, akkor ez a rész könnyűszerrel felülkerekedik, bármi for-duljon elis elő, és legyőz minden civakodást és nézeteltérést, melyet a Sátán szokott házastársak között kelteni és szítani.*”

Máskor a házasságról így szólt: „*A házasság ezekből a részekből áll: 1. Az egyik természettől fogva kívánja a másikat; 2. Gyermeknek nemzése; 3. Az együttélés és a hűség, vagyis az egyik megtartja a másikat fogadott hitét. Isten legnagyobb kegyelme és adománya, ha az ember igaz lelkű, kedves, istenfélő és házias feleségre talál, akivel békében élhetsz, akire rábízhatod minden vagyonedat és tulajdonodat, sőt testi épségedet is, és aki gyermekeket szül neked.*”

Ezek a mondatok betekintést adnak a reformátor családi életébe, felfogásába és meggyőzésébe. Szavai egyenlő mértékben fejeznek ki megelégedést és megfontoltságot, tapasztalaton alapuló véleményét és szeretetét Katharina von Bora iránt.

Meglepő számunkra ma azt olvasni, hogy feleségét és a vele járó békés családi életét nagyobbra értékeli mint a korabeli kontinens két, talán leggazdagabb országát. Ezt azzal is alátámasztja, hogy testi és gazdasági biztonságát az „*igaz lelkű asszony*” kezébe helyezi. Szerinte „*A jövedelmet a férjnek meg kell szereznie, az asszonynak meg kell tartania. Így tehát a jó gazdálkodás a legjobb jövedelemszerzés.*” (A házastársak köteleességéről)

Nagyon tetszik nekem az a megfogalmazás, hogy „*az egyik megtartja a másikat fogadott hitét*”. Nem azt mondja (házastársi) **ígéretét**, hanem **hitét!** Mindebből a rendíthetetlen bizalom, az elszántság és az összetartás szükségességét lehet kihallania.

A mai emberek is egy ilyen stabil kapcsolatra vágnak, amikor házasságra lépnek. De lehet, hogy ha a nagy számú válások statisztikáját nézzük, akkor ezek a házasságok inkább a másik fél ígéretének betartására épültek, mintsem az házastársak saját belső **hitére** és elkötelezettségére?

Luther több helyen is említést tesz nézeteltérésekről házastársak között. Annak ellenére, hogy korának férfijaként, többnyire a nők civakodó természetét okolja ezért, Katharina von Bora családon belüli egyenrangúságát és megbecsülését számtalanszor hangsúlyozza. Ennek rendkívüli példája a budapesti, Deák téri Evangélikus Múzeumban őrzött végrendelete. Ebben Luther minden vagyonát és annak kezelési jogait a feleségére hagyta. Ez a korát jóval meghaladó magán-testamentum bizonyítja lojális és egyenjogú házastársi viszonyukat.

A római irodalomban, a hűségükről híres görög házaspár - Philemon és Baucis - történetét Ovidius jegyezte fel a *Metamorfózis* nevű verses kötetében.

Jacob Jordaens (1593-1678): Philemon és Baucis, 1645

Jan van Eyck (1390 -1441): Arnolfini házasság, 1434

Teljes néven *Publius Ovidius Naso*, Augustus császár uralkodása alatt élt Kr.e.43 és Kr.u.17 között. Műveit a középkor óta ismerték Európában. Különösen a szerelemről szóló történeteit olvasták, festették és zenésítették meg előszeretettel a reneszánsz és barokk művészek (pl. Rubens, Rembrandt, Gluck és Haydn).

Philemon és Baucis története így szól: Egy gazdag községben lakott egy szegény de elégedett, szeretetben és békességben élő házaspár. Zeus és Hermes, görög istenek ember alakban felkeresték a falut, hogy próbára tegyék az ott lakó embereket. A két isten az összes ház kapuján bekopogott, hogy egy éjszakára szállást kérjen, de senki sem engedte be az idegeneket. Csak a legszegényebb házaspár invitálta be őket szerény otthonukba. A két isten hálásan elfogyasztotta a sovány vacsorát, de a nekik felkínált kancsóból sohasem fogyott ki a bor. A házaspár felismerte a vendégek isteni kivoltát és még az egyetlen libájukat is feláldozták volna nekik. De Zeus ezt nem fogadta el és felszólította őket, hogy kövessék őt egy közeli dombra. Amikor felértek, látták, hogy a falu mocsárrá változott, csak az ő nádkunyhójuk helyén egy márványoszlopos görög templom ragyogott. Zeus kérdésére, hogy mit kívánnak a vendégszeretükért cserébe, azt válaszolták, hogy életük végéig ebben a templomban szolgálhassák az isteneket és egyszerre hallhassanak meg. Egyikük sem akarta volna a másikat eltemetni. Zeus kívánságukat teljesítette és hosszú, boldog életük befejeztével egy időben fákká változtak. Azóta a templom előtt

egy tölgyfa és egy hársfa ágai ölelik át egymást, és a szélben susogó leveleik az isteneket dicsőítik.

Jan van Eyck *Arnolfini házaspára* a művésztörténet egyik leghíresebb kétalakos portréja, tele van rejtett üzenettel. A gazdag és előkelő olasz kereskedőt és feleségét a bruggei (Nyugat Flandria) otthonukban mutatja be a nézőknek. Öltözetük pompásan elegáns, prémmel, ékszerekkel díszítve. A korabeli berendezés nagypolgári. Az üvegablakos szobában, keleti szőnyeg fekszik a bal-dahinos, függönyös ágy előtt és narancsokat látunk egy lánán. A pompás bronz csillár alatt áll a házaspár, amin csupán egy gyertya ég (az örök fény, Isten jelenlétét képviseli). A kezük tartása árulja el, hogy feltehetően egy u.n. morganatikus házasságot kötöttek. A férj nem jobb, hanem bal kezét nyújtja hitvesének, jobb kezével áldást oszt reá. Előttük a hűséget képviselő kiskutya. Mellette a levetett fapapucsok pedig az Ótestamentumból arra utalnak, hogy: „*vedd le a cipődet, mert szent földön állsz*”, mármint ott, ahol a házasság szentségét egymásnak osztják (!). A korabeli (15. sz.), otthon kötött házasságok csak akkor voltak érvényesek, ha azokon tanúk is részt vettek és egy pap előzetesen nyilvánossá tette és anyakönyvezte az eseményt. Ezért különösen nagy jelentőséggel bír, hogy a háttérben egy kerek, domború tükör lóg a falon, amelyben a szobában belépő festő alakja látható. A kép fölötti falra a művész ezt írta szép kalligrafikus betűkkel: „*Itt járt Jan van Eyck, 1434.*” Ezzel az alig látható önarcképpel és aláírásával a festő tanúskodik a házasságkötésről. A képkereten még Krisztus kálváriájának tíz állomása is látható.

Páll Csilla, művésztörténész

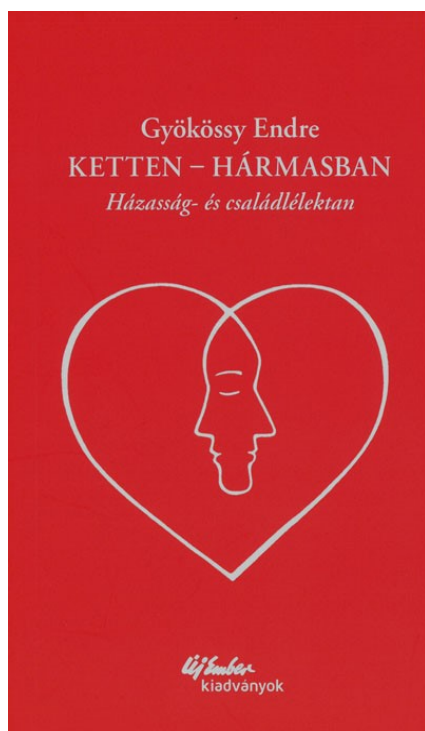
Forrás: Luther válogatott művei 8. -

Asztali beszélgetések, Luther kiadó 2015.

Jan van Eyck (1390 -1441): Arnolfini házasság, 1434

K Ö N Y V A J Á N L Ó

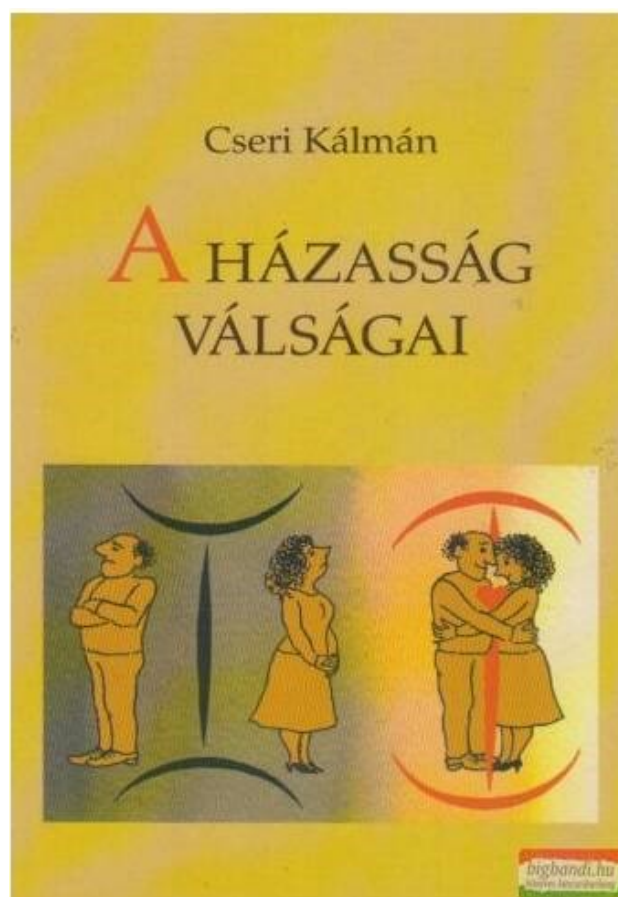
Az élő házasságnak van fogantatása, növekedése, gyermek-, serdülő-, felnőtt- és öregkora. Lehetnek betegségei, és éppen úgy meg is halhat, mint minden más élő test. Akkor fogan, amikor egy férfi és egy nő kiválasztó szeretettel megszereti egymást - amelyre talán csak nekünk van külön szavunk: szerelem. De mi ez a szerelem, ez a sodró erejű, a kizárólagosság igényével fellépő, osztozkodást nem tűrő érzés? Általában az ismerkedéssel kezdődik. Tetszenek egymásnak, ezért folytatódik, ápolják az ismeretséget. Majd az ismeretségből egész lényüket betöltő felismerés lesz: ő az! ő az, és senki más. Mikor igent mondanak egymásnak, s ezt érzik is, ez egyben nemet is jelent minden más férfi és nő felé. Ha olyan igent mondunk választottunknak, amely nem jelent nemet is mindenki más felé, az: "nemtelen" igen.

www.libri.hu

Hogyan kerülhetjük el a válsághelyzetet a házasságban? A legjobb házasságban is támadhat feszültség, adódhatnak bajok, válságba kerülhet két ember kapcsolata. Nem az a végzetes baj, ha egy házasságban feszültség támad, hanem az, hogy ezt nem tekintik betegségnek, ha elkezdik magyarázni, mentegetni, takargatni. Átmentegetni holnapra, meg a jövő hétre, ahelyett, hogy lelepleznék, nevéen neveznék és együtt legyőznék.

Akkor kerülhetők el tehát a válságok és küszöbölhetők ki a feszültségek, ha nem két akarat győzködik egymással, hanem egy akaratra jutnak ketten, és az az egy akarat érvényesül. Hívő emberek számára kétségtelen, hogy ez Isten akaratára kell hogy legyen. Hívő embereknek éppen a házasság komoly iskolája arra, hogy megtanulják szív szerint imádkozni Dávid könyörgését: „Taníts engem a Te akaratodat teljesítenem, mert Te vagy Istenem, és a Te jó Lelked vezéreljen engem az egyenes földön.” (Zsolt 143, 10)

www.goodnews.hu

ISTENTISZTELETEK ÉS GYÜLEKEZETI ALKALMAK

Nagy örömmel hívunk és várunk mindenkit istentiszteleteinkre és gyülekezeti alkalmainkra.

Kérjük Testvéreinket, hogy kövessék, olvassák és használják a gyülekezeti honlapunkon (www.evangelikus-at.com) és Facebook-oldalunkon (www.facebook.com/evangelikusat) megjelent tartalmakat. Az esetleges változásokról is itt tájékozódhatnak.

BÉCS – AUFERSTEHUNGSKIRCHE (Lindengasse 44a, 1070 Wien)

Március 6.	11 óra	Istentisztelet
Április 3.	11 óra	Istentisztelet

GRAZ – HEILANDSKIRCHE (Kaiser-Josef-Platz 9, 8010 Graz)

Március 20.	16 óra	Istentisztelet
Április 1.	17 óra	Böjti délután
Április 24.	16 óra	Istentisztelet

KÖSZÖNET

Kedves Olvasóink!

Ezúton szeretnénk megköszönni nagylelkű adományaitokat, melyet adakozási felhívásunkra küldtek. Nagy öröm számunkra, hogy ilyen sokan becsülik munkánkat és támogatják anyagilag, hogy fenn tudjunk maradni, hiszen kis gyülekezet révén nehezebb pénzforráshoz jutnunk.

Szíves adományaitokat továbbra is várjuk (*IBAN AT70 1100 0002 9041 9100*).

Kérjük, hogy az utalásra írják rá: „*Spende AMEGY*“.

Isten áldása és kegyelme legyen mindannyiunkkal!

A presbitérium nevében hálás köszönettel:

Andorka Hanna felügyelő

ELÉRHETŐSÉGEINK:

Lelkészi hivatal:

Capistrangasse 2/15 1060 Wien,

+43 (0) 677 62906270

E-mail: maegy.austria@gmail.com

Honlap: <https://www.evangelikus-at.com/>

Facebook: www.facebook.com/evangelikusat/

Impressum

Medieninhaber und Herausgeber:

Presbyterium der

Ungarischen Evangelischen Gemeinde

A.B. in Österreich A-1060 Wien,

Capistrangasse 2/15

Tel. +43 650 58 777 12,

E-mail: maegy.austria@gmail.com

Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung

Erscheinungsort: Wien

Verlagspostamt: A-1060 Wien

Zul.Nr.: GZ 02Z031072 M

Richtung der Zeitung:

Informationen über die Tätigkeiten und

Veranstaltungen in der Pfarrgemeinde

Redaktion: Pfarrer Szilárd Wagner, Lektorin Zita Szeitl-Eibinger

Bankverbindung: Bank Austria, A-1011 Wien, Schottengasse 6.

IBAN: AT701100000290419100; **SWIFT (BIC):** BKAUATWW

Február hónap igéje:

„Haragudhattok, de ne vétkezzetek:

a nap ne menjen le haragotokkal.“

(Ef 4,26)

